

<http://physicsweb.org/article/news/10/6/14>

2006/06/28

مرتب‌کردن نانولوله‌ها بر حسب اندازه

یک گروه دانش‌پیشه در ایالات متحده اولین روش برای مرتب‌کردن کربن‌نانولوله‌ها با نیم‌رسانا بر حسب اندازه را بار آورده است. این روش (که آن را هاوارد شمیت [1] و هم‌کارانش [2] بار آورده است) براساس دیالکتروفیزی است و نه تنها نانولوله‌ها بلکه فلزی و نیم‌رسانا را از هم جدا می‌کند، بلکه نانولوله‌ها با نیم‌رسانا را بر حسب قطر مرتب می‌کند. توانایی جداسازی این روش از مرتب‌کردن نانولوله‌ها به این شکل، برای ساختن ابزار با نانولوله‌ها کلیدی است [3].

کربن‌نانولوله‌ها با تک‌دیواره پتانسیل عظیمی برای کاربرد به شکل سازه‌ها با الکترونیک نانومقیاس پسرعت دارند. نانولوله‌ها اساساً صفحه‌ها با لوله‌شده گرافیت اند و بسته به جهت لوله‌شدن فلزی یا نیم‌رسانا یند. لوله‌ها با فلزی را می‌شود به عنوان اتصال‌ها با نانومقیاس، و لوله‌ها با نیم‌رسانا را می‌شود به عنوان ترانزیستورها با نانومقیاس به کاربرد.

اما در ساختن کربن‌نانولوله‌ها با تک‌دیواره مخلوطی از نانولوله‌ها با فلزی و نیم‌رسانا درست می‌شود. به علاوه، لوله‌ها با نیم‌رسانا با اندازه‌ها با مختلفی تولید می‌شوند که ویژه‌گی‌ها با الکترونیکی و اپتیکی مختلفی دارند. علت آن است که گافنوار نانولوله (که ویژه‌گی‌ها با آن را کنترل می‌کند) با قطر نانولوله تعیین می‌شود. روش‌ها برای جداسازی لوله‌ها با فلزی از لوله‌ها با نیم‌رسانا بار آورده است، اما تا کنون روشی برای مرتب‌کردن نانولوله‌ها بر حسب اندازه وجود نداشت.

روش شمیت و هم‌کارانش نانولوله‌ها با نیم‌رسانا را بر حسب ثابتی دیالکتریک شان مرتب می‌کند، که خود آن به قطر نانولوله بسته‌گی دارد. ثابت دیالکتریک معیاری از توانایی یک ماده برای ذخیره کردن انرژی الکتروستاتیک است. گروه رایس اول

با اتصال یک آرایه ی میکروالکترود به یک منبع، متناوب یک اتفاقک الکتریکی ی باریک با یک میدان الکتریکی ی شدیداً ناهمگن ساخت. بعد با یک سرنگ محلول ی شامل مخلوطی از نانولوله‌ها را درون اتفاقک پاشید. این پژوهش‌گران دیدند لوله‌ها ی فلزی جذب آرایه ی میکروالکترودها شدند و لوله‌ها ی نیم‌رسانا در محلول مانند. حرکت این دونوع نانولوله در میدان الکتریکی ی ناهمگن بر خلاف جهت هم است، چون ثابت‌دی‌الکتریک نانولوله‌ها ی نیم‌رسانا کمتر و ثابت‌دی‌الکتریک نانولوله‌ها ی فلزی بیش از ثابت‌دی‌الکتریک محلول است.

به علاوه، معلوم شد نانولوله‌ها ی نیم‌رسانا بسته به قطر شان در ارتفاع‌ها ی مختلفی در اتفاقک شناور می‌شوند: ثابت‌دی‌الکتریک لوله‌ها ی با قطر کوچک‌تر، کوچک‌تر از ثابت‌دی‌الکتریک لوله‌ها ی با قطر بزرگ‌تر است، به همین خاطر لوله‌ها ی کوچک‌تر بالاتر و لوله‌ها ی بزرگ‌تر پایین‌تر شناور می‌شوند. این پژوهش‌گران با استفاده از ناهمگنی ی جریان نانولوله‌ها را از هم جدا کردند. این کار بر اساس رفتار کلی ی شاره‌ها در کانال‌ها ی باریک انجام می‌شود: نانولوله‌ها یی که به الکترودها نزدیک می‌شوند بسیار کند حرکت می‌کنند، در حالی که لوله‌ها یی که کمتر جذب الکترودها می‌شوند تندری حرکت می‌کنند.

شُمیت به فیزیکس‌وب [4] گفت: «فکر می‌کیم این فرآیند در کاربرد نانولوله‌ها ی تک‌دیواره در نسل بعد ابزار الکترونیک‌سازی وارد شود و به وسیله ی آن بشود نانولوله‌ها را به طور انتخابی مستقیماً از محلول بر مدار نشاند.»

گروه رایس بنا دارد این روش را کامل و به بالا مقیاس کند. این دانش‌پیشه‌ها امیدواراند سرانجام سیستم خودکاری بسازند که بی آن که نظارت لازم داشته باشد کار کند.

[1] Howard Schmidt

[2] Rice University

[3] Journal of the American Chemical Society (in press)

[4] PhysicsWeb